№ 1124 1 Экз. Латв. Авиз. 7 р. въ нед.
Селищенскія казармы Нов. г.
Въ лавку Г. Т. Зубова, для г-на А. Гринберга.

Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeklâ. ○ 93. gada gahjums.

Maksâ:
Ekspedicijas saņemot
par 3 gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . . — „ 60 „
par 1 mehnesi . . — „ 25 „

Maksâ pa pastu pesûtot un vîsehtâ maksâ pesûtot:
par 1 gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . . — „ 90 „
par 1 mehnesscheem — „ 60 „

Maksâ uz aizsemem:
par 1 gadu . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 5 „ 60 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 30 „
par 1 mehnesi . . 1 „ 50 „

Sludinajumi maksâ: par gâhju rakstu rind. 10 k., 1. puse m. teksta 30 k.

Adreses maina maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakcija un ekspedicija: Jelgawâ, Katoļu ielâ Nr. 44. Telefons 981.

Kantoris: Rigâ, Meinu ielâ 30. Telefons 8260. Pasta kastite 284.

Nr. 293. **Sestdeen, 1. nowembrî.** **1914.**

Swarigakais no saturra:

Seemeļu juhras blokade.
Reimsas katedrale.
Wina Majestate Kungs un Keisars pee aktiwâs armijas.
Muhsu kara spehka fronte pret Wahzeju un Austro-Ungarieju.
Karsch pret Turzeju.
Kara lauks Franzijâ un Belgijâ.
Serbu-melnkalneeschu fronte pret austreescheem.
Tahlajos austrumos.
Juhras karsch.

Seemeļu juhras blokade.

Anglu admiralitate nolehmusi bloket Seemeļu juhru, t. i., waj nu apturet pa scho juhru tirdsneezisko kugoschanu, waj nostahdit to sem anglu kara kugu kontroles. Scho blokadi anglu admiralitate isskaidro ar to, ka uz kugneezibas zeļa starp Eiropu un Ameriku iskaisitas mines no kugeem, kas braukuschi sem neitralas slagas; ari angli paschi islikuschi daudz mines, tâ ka kugoschanai brihws zeksch palizis wairs tikai gar Anglijas austrumu peekrasti.

Preeksch neitralo walstu tirdsneezibas kugeem schi blokade nosihmê to, ka kugi wairs newarês brihwi braukt no Eiropas uz Ameriku gar Anglijas jeb Skotijas seemeļeem, bet teem buhs jabrauz no Lindesnesas raga, Deenwidu Norwegijâ, uz Farnê salam, pee Seemeļu Anglijas peekrastes, un no tureenes tuwu gar Anglijas austrumu peekrasti uz Kanalu, zaur kuru tad eekluhs wakejâ juhrâ. Wisus kugus, protams, swabis anglu sargu kugi un neween wadis, bet ari ismekles, waj neitralo walstu kugi neweb kara kontrbandi.

Zaur scho Seemeļu juhras blokadi angli zerê galigi isnihzinat wahzu ruhpneezibu, kura wehl turejâs ar wisadu pretschu eeweschanu un isweschanu zaur danu, sweedru un norwegu starpneezibu. Nekahdas prezes, kas ir kara kontrbanda, wahzeeschi pehz Seemeļu juhras blokades nu wairs newarês zaur mineto walstu starpneezibu ne eewest, ne iswest, un wahzu ruhpneezibai buhs gluschi jaapstahjas. Ari pahrtikas produktu peeweschana Wahzijai tad apstahsees.

Tas buhs nepanesami smags treezeens Wahzijai.

Nahtes atreebiba.

Sija de Mopasana stahsts is frantschu-wahzu kara.
(Beigas.)

Wina tuhlit sahka ruhpetees par rihtischki, bet tai nebij duhschas nokaut trusiti, lai gan tas winai nebij nekas jauns. Weens no saldateem apdullinaja trusiti ar duhres siteenu pa sprandu. Tad wezene mehginaja beigtam dsihwneekam nodihrat ahdu.

Bet eeraugot asinis, kas winai tezeja gar rokam, pamasam sarezedamas un lipdamas klaht, wina nobrebeja no galwas lihdz kahjam. Winai eenahza prahtâ winas dehls, nokauts un appluhdis asinim, kâ schis wehl trihzoschais dsihwneeks.

Wezene sehdâs pee galda lihdz ar wahzeescheem, bet newareja ehst ne kumosa. Tee noteesaja trusiti, nemaz winas stahwokli nepamanidami, bet wina noraudsijâs uz teem no sahneem, klusedama un kaut ko pahrdomadama.

Peepeschi wina teiza:

„Bet es tatschu wehl nemaz nesinu, kâ juhs sauz, lai gan jau weselu mehnesi kopâ dsihwojam."

Tee uz reisi nesaprata, ko wina grib, bet pehz tam katrs mineja sawu wahrdu. Bet ar to winai wehl nepeetika. Wina luhdsa usrakstit uz papira, kâ winus sauz un kur dsihwo winu gimenes, pehz kam wina uslika brilles un ilgi usluhkoja nesapratamo rakstu; pehdigi wina salozija sihmiti un eebahsa kabatâ, kur atradâs sina par dehla nahwi.

Pehz rihtischka wina sazija:

„Tagad eeschu un pastrahdaschu preeksch jums!" — un sahka nest seenu uz behnineem, kur guleja winas eemihtneeki. Wini bij loti isbrihnejuschees, bet wezene paskaidroja, ka tad buhs siltaki un tee sahka winai palihdset, peebahsdami behninus lihdz pascham jumtam. Isnahza warena istaba ar tscheträm seenam no seena, silta un smarschiga, kur leelisti wareja isguletees!

Puedeenu ehdot, weens no saldateem noweheroja, ka tante Sowasch atkal neka neehd, bet wina pahrleezinaja wisus, ka tai wehdera graises, un uskuhra uguni, lai sasildites, bet wahzeeschi wehlak dewâs uz sawu gulas weetu pa trepem, kuras tee katru wakaru peelika.

Tikko nolaischanâs durwtinas aiz teem aiswehrâs, wezene nonehma trepes un klusi atwehrusi ahra durwis, sahka pildit kuknu ar salmu kuhleem. Lai neisbeedetu sawus eemihtneekus, wina gahja pa sneegu basâm kahjam. Brihdi pa brihdim wina uz weetas it kâ sastinga, usklausidamâs gulošcho saldatu diktâ un neweenadâ krahkschanâ. Beigusi sagatawoschanu, wina eebahsa uguni weenu salmu kuhli un, kad tas eedegâs, ismehtaja degoschos salmus pa wisu kuknu, pehz kam isgahja ahrâ un sahka gaidit. Nedaudz azumirklos uguns aptwehra wisu dsihwokla eelscheeni, pahrwehrsdama to milsigâ ugunskurâ, neganti kwehloschâ krahsnî, kuras leesmas, islausdamâs uz ahru zaur schauro lodsinu, meta uz sneegu apschilbinoschu atspihdumu.

No behnineem atskaneja breesmigs kleedseens, pahrwehrsdamees drihz nezilwezisku rehkschanâ, ismisuschos, dwehseli saplososchos sauzeenos. Durwtinas eebruka un uguns struhkla, islaususês zaur salmu jumtu, pazehlâs pret debesim. Wisa buhda kwehloja.

Tagad no eelscheenes atskaneja tikai uguns sprakschkeschana, spahru gahschanâs. Drihz sabruka jumts un starp degoschâm seenam, no duhmu mahkuka uswijâs gaisâ milsigs dsirksteku stabs. Leesmu apspihdets, sneegbaltais laukums mirdseja kâ sudraba sega, purpura asinim. Sahdschâ atskaneja ugunsgrehka signals.

Ar lahdetu slinti rokâs, gatawa noschaut katru, kuram isdotos issprukt is leesmu staba, wezene palika stahwam degoschâs buhdas preekschâ. Redsedama, ka wiss beigts, wina eemeta slinti uguni. Atskaneja schahweens.

Atskrehja no sahdschas semneeki, pruhschi. Wezene sehdeja uz zelma, meeriga un apmeerinata. Wahzu ofizeers, kursch loti labi prata frantschu walodu, jautaja winai:

„Kur juhsu saldati?"

Wina norahdija ar kaulaino roku uz kwehloschâm ugunsgrehka drupam un meerigi atbildeja:

„Luhk, tur!"

Apkahrt salasijâs puhlis. Ofizeers turpinaja jautat:

„Kâ izsehlâs ugunsgrehks?"

„Es peelaidu uguni," atbildeja wezene. Winai netizeja. Domaja, ka ta no behdam saudejusi prahtu. Bet wina wisu isstahstija sapulzejuschamees puhlim, kâ bijis, no sahkuma lihdz galam, no ta brihscha, kad wina sanehma wehstuli par dehla nahwi, lihdz sawu upuru beidzamam kleedseenam. Wina neislaida ne masako neezinu no wisa ta, ko issuta un isdarija.

Beigusi sawu stahstu, wina isnehma no kabatas diwus papirinus, un lai tos isschkirtu weenu no otra, wina ugunsgrehka pehdejo usleesmojumu gaismâ uslika brilles. Tad, parahdidama weenu, teiza:

„Luhk te — Wiktora nahwes sina. Bet te atkal winu wahrdi un radneeku adreses, lai par wineem pasinotu."

Un wina gluschi meerigi pasneedsa papira gabalinu ofizeerim, kursch winu sakehra aiz plezeem.

Tad wina peebilda:

„Usraksteet, kâ wiss notika. Usraksteet winu wetscheem, ka es to dariju — Wiktorija Simon, saukta Sowasch. Neaismirsteet — Sowasch!"

Ofizeers dewa pawehli wahzu walodâ. Saldati panehma wezeni un nostahdija to pee wehl kuhposchâm buhdas drupam.

Diwpadsmit zilweki ahtri sakahrtojâs rindâ, diwdesmit metrus no tâs atstatu. Wina nekustejâs ne no weetas. Wina saprata un meerigi gaidija.

Atskaneja komanda un tai sekoja salwe. Weens aiskawejees schahweens atskaneja atsewischki pehz ziteem.

Sekschsemē.

Wahzeeschi Polijâ.

Tschenstochowâ esot nowehrojama leela wahzeeschu kustiba. Tschenstochowas apkahrtnê, ar brudschainu steigu teekot eerihkoti jauni apzeetinajumi un brahschu aisprostojumi. Pee semes barbeem wahzeeschi ar waru dsenot weetejos eebsihwotajus, galwenâ kahrtâ schihdus. Prei poleem isturotees saudsigaki, nemot wehrâ to, ka daudsi poku ir ari Tschenstochowas wahzu pulkos.

„Sokolu“ atbrunoschana. Wahzeeschi pee Seradsas atbrunojuschi Krakowas „sokolu“ nobaku, jo sokoli negribejuschi dot sirgus wahzu leelgabalu weschanai un sahkuschi sirgus apschaut, kad wahzeeschi tos nehmuschi ar waru. Wahzeeschi sawukahrt dewuschi salwi uz sokoleem, no kureem baschi nogalinati un daudsi eewainoti. Pehz tam sokoli atbrunoti. Wahzeescheem sirgi bijuschi wajadsigi, jo gruhtajâ zelâ daudsi leelgabalneeku sirgu nobeiguschees un daschi leelgabali palikuschi gluschi bes sirgeem.

Petrograda. Meschu ruhpneezibas pabalstischana. Lai nahktu palihgâ tehwijas meschu ruhpneezibai, kura sakarâ ar karu iszeesch loti nopeetnas gruhtibas, walstsbanka nolehmusi eewehrojamâ kahrtâ paplaschinat meschu ruhpneekus ar aisdewumeem. Galwenâ kahrtâ pabalstis seemeku apgabala ruhpneekus, bet ar to noteikumu, lai pabalstus pirmâ kahrtâ isleeto pagahjuschâ gada pastellejumu ispildischanai un newis tekoschâ gada pasahkumeem. Atstats par wehlamu aizinat palihgâ pee schis operazijas ari priwatbankas.

Leetawa. Suwalku gub., kâ „Liet. Zinios“ raksta, daschâs weetâs isplatita no pruhschu kareiwjeem starp eebsihwotajeem sawada glesnina. Tàs preeksch pusê redsama widû Deewa Mahte Marija, pa kreisi — Wilums II. un pa labi — pahwests Leons XIII. Otrâ pusê — latinu walodâ gariga dseesma „Salve Regina“. Schahda „bilde“, redsams, pagatawota, lai apmulkotu weenkahrschos religiosos katolus.

Baltija

Telefona leetoschanu aisleegschana Rigas aprinki ahrpus pilsehtam.

Us Dwinskas kara apgabala galwenâ preekschneeka pawehli aiseegts leetot telefonu pa kara stahwokla laiku Rigas aprinki ahrpus pilsehtam Sarunatees war pa telefonu tikai pilsehtu robeschâs.

Kasdanga. Te loti daudsi wahzu kolonisti, tàpat ari Drogas, Puhnu, Padures, Kalwenes, Wez-Drogas un Krusahtas-Drogas nowados. Kolonisti ir nemahziti lautini. Daschi pat nesuhta behrnus brihwajâs wahzu skolâs. Wini sawâ tumsâ ari tizot, ka tagadejâ karâ winu tautas brahli — wahzeeschi uswareschot. Weetejee latweeschi par tahdu winu tizibu smejas. Pagasts seedojis no saweem lihdsekleem Sarkanam Krustam 1000 rbl. — Saimneekeem pee mahjam te daudsi kirschu koku, kas dod labu eenahkumu. Tà daschi saimneeki ari schogad, kad kirschu gads nebuht nebija labais, pahrdewuschi ap 50 puhru kirschu, eenemdami daschus simtinus, kas schai zitadi pawahjâ gadâ ir brangs atspaids. — Sestdeen, 18. oktobrî, barons K. Manteifels aisbrauza uz sawu issuhtischanas weetu, par kahdu, kâ dsirdams, esot noteikta newis Tomskas, bet Wjatkas guberna. Baronam K. Manteiselam ar pehdejos gados isdarito daschu jaunu muischu eepirkschanu tagad peeder pawisam kahdas 15 waj 16 muischas, tà sauktàs masàs jeb malu muischas lihdsi rehkinot. „N. A.“

Ludse. Schoruden Ludses aprinkî wajadseja notikt semstes pahrwehleschanam, wehletaji bij sabraukuschi, bet te wehleschanas paschâ pehdejâ brihdî pahrtrauza polizija, eemesls — ka wairaki aprinka leelakee semes ihpaschneeki eesaukti karâ un pee wehleschanam klaht newar buht. Par latweeschu wehletajeem jasaka, ka tee tagad uz wehleschanàm bij greesuschi daudsi leelaku wehribu, nekà kad notika pirmàs wehleschanas — 1911. g. Tà tad ari zittauteeschu kurijâ latweeschu bij 4 reis wairak par poleem. Tikai pee balsu nodoschanas latweeschu wehletajus pahrsteidsa sawads kurioss atgadijums. Aprinka muischneezibas preekschsehdetajs, kas wadija wehleschanas, peeprasija no wehletajeem apleezibu, kas buhtu parakstita no weetejàs polizijas, ka sinamai personai peeder atteezigais semes gabals, kamehr pirmajàs wehleschanâs newajadseja polizijas apstiprinajumu, bet peetika kaut ar kahdu dokumentu usrahdischanu, ka sinamai personai peeder tas semes gabals. Latweeschu wehletaji eepreeksch nebija sagatawoti uz tahdu „stiki“, tà tad ari newareja nodot sawas balsi. Latweeschu wehletaji sawstarpeji apspreedàs, ka uz nahkoschàm wehleschanàm wajag buht ar wisu ko gataweem. Tagad, kà „L“ sino, uz nenoteiktu laiku semstes wadischana paleek lihdschinejâs rokâs.

Ilukstes aprinkis. Labi eesehluschi seemaji Ilukstes aprinki schoruden gandrihs nemas naw atrodami. Kur bija ari agrak sehti, tomehr ais drehgnuma truhkuma palika nedetam ilgi neusnahkuschi, zaur ko tad isnemot retas, sewischki mitrumu saturoschas laukus weetas, no agraka sehjuma wiszauri pa aprinki ir seemaju lauki tikai sakgani. Peters.

No Rubineem (Ilukstes apr.). Weetejs eesaukto kareiwju gimenu apgahdaschanas kuratorijs isturas pahrak skopi pabalsta peeschkirschanas sinâ. Ir parasts un beeschi leetots teikums: „kad neesat ar meeru, tad wareet mums pahrsuhdset“. Ar scho teikumu top eesaukto kareiwju seewu pabalsta peeprasijumi atraiditi, bet leekas, tee atraiditaji nespehj eedomatees, zik ar masu behrnu pulku apkrautai mahtei tahda suhdseschana ir gruhti isdarama un neparasts usdewums. Bes tam, kà no scho gimenu galwu is kara lauka rakstitàm wehstulem redsams, schahda kuratoriju istureschanàs atstahj uz scho gimenu galwam — kareiwjeem wisai nospeedoschu eespaidu. Sinotajs.

Tukums.

Tehwu semes mehlestibu
Mehs ar darbeem rahdisim.

Ari schejeneeschu sajuhsma kopejos, schalaika usdewumos parahdas pee katra tagadejâ notikuma. Tà no karobsinu beenam Sarkanam Krustam par labu eenemts zaur pilsehtas waldes deenu ap 900 rbl., zaur Tukuma I. stazijas eeredneem ap 550 rbl., zaur Tukuma II. stoz. eeredneem ap 300 rbl. No kolektes preeksch siltàm drehbem kareiwjeem eenemts 775 rbl. 7. okt. atbrauza sche 29 eewainotee, kurus eeweetoja Tukuma aprinka slimnizâ, kura stahw weetejo muischneeku pahrsinâ. Slimnizâ eewainoteem klahjas labi; japeemin tik kà kuriosums, ka neteek atkauts eenest eewainoteem salbateem kreewu laikrakstu „Nowoje Wremja“. Swehtdeen, 26. okt. seswehtija Tukuma latweeschu lasareti, pee kuras eerihkoschanas ar naudas lihdsekleem peedalijuschàs 21 Tukuma un apkahrtnes latweeschu beedribas. Te gultas skaitâ 40, kuru usturschanai jau atsihmeti 8000 rbl. Tika ari nosuhtita, kà „Ds. W.“ sino, zaur gubernatoru wispadewibas telegrama uz Wisaugstako wahrdu.

No Kolupas (Latgalê). Zitkahrtejo schejenes plaschu meschu weetâ preeksch wairak gadu desmiteem ir eetaisitas saimneezibas pehz Baltijas parauga, kuras apdsihwo galwenâ kahrtâ eenahzeji is Baltijas, kuru skaits sneedsas wairak desmitos. Schee kolonisti dsihwo kà rentneeki, par sawàm saimneezibam maksadami muischai deesgan augstas rentes. Schogad ari sche bija wisai wahja rascha, tapehz ar atsinibu minams, ka muischas ihpaschneeks ir schogad atlaidis weenu treschdaku no rentes, jo kad buhtu rentes prasitas kontraktos noteiktâ augstumâ, tad buhtu wairakàm saimneezibam jaisput, kà tas redsams apkahrtnes pagastos. Peters.

Ahrsemes.

Gara stahwoklis wahzu armijâ.

Belostokâ, 29. okt. Petrogradas telegrafa agenturas korespondents sarunajees ar eewainoteem, kuri atwesti no Austrumu Pruhsijas, kur patlaban noteek muhsu uswaru pilnâ darbiba. Wisi eewainotee weenprahtigi apgalwo, ka gara stahwoklis wahzu kara pulkos stipri saschluzis. Wahzu kara wadonu aprindâs waldot apjukums, kam par peemehru noberot keisara Wilduma isdotâ pawehle, kurâ tas usaizina energiski sagatawotees uz kreewu usbrukeem un kas sastahdita gandrihs histeriskâ toni. Pawehle atstahjusi nospeedoschu eespaidu. Wahzijâ sajuhtams ehdamo weelu truhkums. Leelakâ daka eebsihwotaju uz wahzu kara spehka peeprasijumu bobas projam uz semes wideenu.

Pee Belforas naw wahzeeschu.

Wahzu laikraksti uesen atpakal sinoja, ka pee Belforas zeetokschna Franzijâ, deenwidos no Elsases, esot jau wahzeeschi. Bes tam no Antwerpenas uz Belforu esot aiswesti daudsinatee 42 zentimetru leelgabali. Tàpat wahzeeschi zentàs isplatit sinas, ka Werdena eelenkta, daudsi forti jau sabragati un drihs ween sagaidama ari schi frantschu zeetokschna krischana.

Anglu laikraksta „Daily News“ korespondents patlaban apmeklejis frantschu frontes labo spahrnu — Werdenu, Tulu, Epinalu un Belforu. Winsch kategoriski apleezina, ka Belforas tuwumâ wahzeeschu naw. Lihds schim no scha zeetokschnu forteem naw wehl isschauta neweena granata, ja nerehkina wahzu aeroplanu apschaudischanu ar schrapneleem.

Jerusaleme par kara nometni.

„Birsch. Wed.“ raksta, ka meera pilsehta Jerusaleme tagad esot pahrwehrtusès par ihstu kara nometni. Tur eeraduschees jahschus un labi apbrunoti desmiteem tuhkstoschu beduinu, kuri no kara klausibas atswabinati, lai peedalitos pee „swehtà kara.“ Mulla ar sawàm fanatiskàm runam winus wehl wairak uskuhdot.

Wezene noslihga uz semi lehnam, taisni tà, it kà kad kahjas buhtu nopkautas.

Peegahja ofizeers. Wina bij gandrihs pahrschauta widû puschu un krampjweidigi saschnaugtâ rokâ tureja wehl ar asinim notaschkitu wehstuli.

„Ais atreebibas wahzeeschi par to ispostija ari manu pili,“ nobeidsa mans draugs Serwals sawu stahstu.

Bet es jau wina wahrdos wairs neklausijos. Es domaju par scho tschetru sche sadedsinato labsirdigo sehnu mahsu behdam un par otras mahtes neschehligo waronibu, kuru noschahwa pee nodeguschàs buhdas.

Un noleezees, es panehmu no ugunsgrehka weetas par peeminu maju, uguns nomelnotu akmentinu. Tulkojis J—s.

Reimsas katedrale.

Pehz Luwenas — Mihela, pehz Mihelas — Reimsa... „Kad mehs eenemsim Berlini, tad pee wiseem peeminekleem, pee wiseem musejeem nolikstim sargus. Tahda buhs muhsu atreebschanàs,“ — tà issauzàs kahds franzusis, kad dabuja sinu par Reimsas katedrales sagrauschanu.

Schee swehtigee wahrdi atskaneja tautas leelâ behdu brihdî, jo Reimsas katedrale bij ne tikai frantschu architekturas seeds, bet ar winu ir zeeschi saistitas tautas zehlakàs atminas par pagahtni.

Sche swehtais Remi kristija frantschu wadoni Klowisu, sche weselus tschetrus gadu simtenus tika krsneti Franzijas karaki, schajos muhros swinigâ prozesijâ eegahja Orleanas jaunawa, wesdama uz troni sawu waldneeku... Pat leelàs frantschu rewoluzijas laikâ, kad ispostija St. Deni basnizas klepus Parisê, neweens neeedomajàs pazelt roku pret Reimsas swehtnizu. Un taisni sche, taisni wirs Reimsas katedrales durwim pats Robespjers toreis pawehleja eekalt scho eewehribas zeenigo usrakstu: „Frantschu tauta tiz Deewam, tiz dwehseles nemirstibai.“

Ta bij frantschu tautas swehtniza, tautas sirds un dwehsele, tautas deewischkais altars. Tscheirus gadu simtenus (no XV. lihds XVIII. g. s.) sche kroneja Franzijas karakus — un uz schàs swehtnizas pakahpem tee luhdsa Deewu par Franzijas un frantschu laimi un labklahjibu.

Jau wairak kà diwus gadu simtenus Reimsas katedralê nebij notizis nekas wehsturisks. Bet wina jau pate par sewi ir wehsture, ir katra franzuscha dahrgakais peeminekklis, tapat kà angleem Londonas Tauers un Westminsters, kreeweem — Kijewas klosters, Nowgorodas Sofija, Maskawas Kremls.

Un tagad pret scho nenowehrtejamo wehstures dahrgumu ir wehrstas simtàm tehrauda rihkles, kuras preeksch pruhschu karaka pagatawojis aptaukojees no zilweku asinim sirneklis — Krupps, un tàs wisas uz scho swehtnizu spkauj weselu granatu leetu... lai sagrautu, nodedsinatu, isnihzinatu...

Bet waj war isnihzinat wehsturi? Waj war sagraut laureem puschkotu pagatni? Waj war sadedsinat slawu un godu? Newar.

Tomehr war noslauzit no semes wirsus sirmàs senatnes dahrgos peeminas stabus, kas apwihti ar tautas teikam un pasakam... Un tas bija wahzu barbaru darbs.

Ne tikai to. Wini gahja wehl tahlak, isnihzinadami skaistumu, daili. Un tautas atminâ poliks tikai bahls Reimsas katedrales tehls. Par daudsi ilgi winu zehla, par daudsi karstas tizibas un ilgu winas raditaji ir eelikuschi aukstajàs akmena plahtìs, lai bijuscho un suduscho waretu atsaukt ar mihlestibu ween, ar tizibu ween...

Naw wairs kaislàs widus laiku tizibas, naw gotiskàs mahkslas raditaju spehju, naw noruhdito seemeleeku, leelo muhscha meschu eedsihwotaju, tizibas, tàs tizibas, kura tiz un deewina senatnes simbolus.

Naw widus laiku paschaisleedsibas .. Naw wairs tàs bagatàs fantasijas, kas kà ehrglis lidinas pa padebesceem. Par daudsi schàs fantasijas bija eelikts basnizas fasadès, jumtos, katrâ torniti... Tur weseli pulki fresku, statuju — gan aisgrahbjoschu, gan atbaidoschu; gan daiku, gan desweidigu; swehto, gan atstumto... Bet wisàs winàs atspogulojàs winu raditaja dsihwà dwehsele, nepaskità mahkslinieka kwehloschais gars.

(Turpmak beigas.)

„Latweeschu Awischu“

Wisjaunakàs kara sinas.

Pet. tel. ag. telegramas. 1. now.

(peefuhtitas lihdſ pulkſt. 6 rihtâ).

Wina Majestate Kungs un Keisars pee aktiwàs armijas.

Iwangorodâ, 30. oktobrî. 30. oktobrî pulkſt. 9 no rihta Wina Majestate Kungs un Keisars Keisariskâ wilzeenâ eeradàs Lublinâ, kur peenehma deputazijas un pateikdamees pilsehtas deputazijai isteiza sawu labpatikschanu, ka pilsehta droschi pahrzeetusi kara breesmas. No stazijas Wina Majestate kara ministra un swihtas pawadibâ apmekleja katedrali, pehz tam slimnizas, kur eewainotee, un katolu basnizu. Slimnizàs Wina Majestate personigi isdalija goda sihmes kareiwjeem. Gubernas zeetuscheem eedsihwotajeem Wisscheh-ligi dahwati 10,000 rubki.

Muhsu kaujas fronte pret Wahziju un Austriju.

Ofiziali. Kara Wehstnesis, 31. oktobrî. No Augstà Wirskomandeera schtaba.

Austrumu Pruhsijâ turpinàs kaujas Stalupes rajonâ un uſ Masuru eseru austrumu rindas zeleem. Salbawas rajonâ kauja turpinas.

No Turnas puses wahzeeschi nahk pa Wislas abàm pusem uſ Ripinu un Wlazlawsku, pee kam israhdas, ka eenaidneeks sche ir pahrwedis balu kara spehka no Likas.

Tschenstochowas rajonâ wahzeeschi aisweikas uſ robeschu.

Galizijâ uſ Dunaizas (upe netahl no Krakowas) pusi mehs bodamees uſ preekschu bes pretoschanàs. Krosnu eenemot mehs nobarijàm leelus saudejumus austreeschu pakal pulkam. **Sanokas un Turkas rajonâ, kur mehs 29. oktobri no rihta eenehmàm nakts usbrukumâ stipri apzeetinatas posizijas, austreeschi sahk atkahptees uſ Karpateem. Zetà no Rudwornas** (schaipus Karpateem) **Màrmaresch-Sigetu** (aiſ Karpateem) **mehs ſrkahwam eenaidneeku pee Basetschnas.**

Karsch pret Turziju.

Ofiziali. Kara Wehstnesis, 30. oktobrî. No Kaukasijas armijas schtaba.

Turku usbrukumi Keprikejas posizijam 29. oktobrî atsisti ar leeleem saudejumeem preekſch turkeem. Turku kolona, kas gribeja apeet muhsu kreisospahrnu, eekluwa muhsu leelgabalu krusta uguni. Pehz pehz muhsu kahjneeku straujapretusbrukumaturki nekahrtibâ sabehgsakalnos, wajati no muhsu kawalerijas.

Turki, segdamees aiſ posizijam pee Deweboinas, turpina sawilit sawus spehkus pee Erserumas, pee kam, kà redsams, wini babu palihga spehkus no Trapesundas.

27. oktobrî muhsu kara spehks usbruka turkeem un tos sakahwa pee Hanesurskas kalnu pahrejas zelâ no Aserbeidschanas uſ Wanu. Pametuschi sawus krituschos un eewainotos, turki steidsigi atkahpàs pilnigâ nekahrtibâ.

Kara lauks Franzijâ un Belgijâ.

Kara Wehstnesis. Parisê, 30. oktobrî. Ofizials sinojums. Kreisajâ spahrnâ kauja turpinajàs ar tahdu pat niknumu kà agrak un bija saweenota pahrmainus ar atkahpschanos un usbrukumeem, kureem nebij nopeetnas nosihmes. Wispahrigi frontes linija naw mainijusès. Frantschi pahrgahja pahr Iseru un eenehma liniju Lombartseide-Nuportas kanalis. No Nuportas un Ipras frantschu preekschpulki nokluwa lihdſ Sonnebekas rajonam un uſ austrumeem no Armantjeras. Nekahbas pahrmainas nenotika anglu armijas posizijàs, — angli atsita wisus wahzu usbrukumus, starp zitu pruhschu gwardu nobaku usbrukumu. Frontê starp Labasses kanalu un Lasu noteek aisewischkas kaujas. Enas upes rajonâ un ap Waju frantschi patureja sawas posizijas, nosiatotees uſ wahzu pretusbrukumeem, un nostiprinajàs agrak no frantscheem utkarotâ teritorijâ. Kranas rajonâ, Ertbisas fermas tuwumâ, frantschu artilerija apklusinaja eenaidneeka artileriju un isnihzinaja daschus wahzu leelgabalus. Bij ari sekmes Berriobekas rajonâ. Argonos, Wewrâ, Lotringâ un Wogesos stahwoklis bes pahrmainam.

Kara Wehstnesis. Parisê, 30. oktobrî. Ofiziels pasinojums. Seemelos frantschi patureja lihdsschinejàs posizijas. Eenaidneeks mehginaja nakts usbrukumâ wirsitees uſ preekschu pee Diksmibes, bet tika atsits. Pee Iseras frantschi peespeeda wahzeeschus atkahptees. Upes kreisâ krastâ wahzeeschi wehl eenem tikai 200 lihdſ 300 metru leelu apgabalu. Zentrâ frantschi gahja uſ preekschu pee Trasilewalas — seemeku rihtos no Leglas mescha. Argonos wahzu usbrukumi palika bes panahkumeem.

Kara Wehstnesis. Londonê, 30. oktobrî. Ofizielais angku pasinojums apstiprina, ka Flandrijâ wahzeeschi turpina nikinus kahjneeku usbrukumus, kureem seko tahdi paschi pretusbrukumi no saweenoto puses. Saweenotee patureja sawas posizijas. Saudejumi leeli, bet eenaidneeka saudejumi wehl leelaki. Sabeedroto pulkeem peenahk arweenu jauni pastiprinajumi. Pee Ipras kahda sabeedroto posizija sneedsas tahlu eenaidneeka linijâ. Neskatotees uſ nerimstoscho leelgabalu uguni deenu un nakti triju nedeku laikâ, sabeedrotee tomehr patureja sawas posizijas.

Londonê, 31. okt. Uſ peeprasijumu Askwits paskaidroja parlamentâ, ka lihdſ 18. oktobrim angli saudejuschi reetrumu kaujas laukâ (Franzijâ) ap 7000 wihru.

Serbu-melnkalneeschu kaujas fronte pret Austriju.

Kara Wehstnesis. Zetinjê, 31. okt. Melnkalnes preses birojs sino, ka pehdejàs trijàs deenàs austreeschi ar leeleem spehkeem usbrukuschi melnkalneescheem wisâ frontê pee Grachowas, ar noluhku eenemt swarigàs posizijas Klobuku un Etimaru. Bet melnkalneeschi atsituschi austreeschu usbrukumus. Saņemtas sinas, ka Herzogowinâ, gar Melnkalnes robeschu, austreeschi pulzinot leelus spehkus. Wakar austreeschu lidmaschina sweeda bumbas Antiwares ostâ.

Wakar kaujâ pee Grochunas melnkalneeschi saudeja 7 krituschus un 71 eewainotu.

Tahlajos Austrumos.

Kara Wehstnesis. Tokijâ, 31. oktobrî. Kad japani 29. okt. sahka istihrit Dsintawas fortus, sprahga sogafs (semê eerakta mine) un nonahweja 8 saldatus un eewainoja weenu ofizeeri un 55 saldatus. Japani eeees Dsintawâ 3. nowembrî.

Tokijâ, 31. okt. Dsintawâ eerihkos kara ostu. Wahzu komandants Meijers-Waldeks tiks aissuhtits uſ Japanu. Dsintawâ atrastas no wahzeescheem neisleetotas dum-dum lodes.

Juhras karsch.

Kara Wehstnesis. Perpinjonâ, 30. okt. Frantschu kreisers, braukadams wakcjâ juhrâ, saguhstija twaikoni ar 150 wahzeescheem un ar schaubigu lahdinu. Twaikonis atwests Wandras ostâ; wahzeeschus suhtis uſ Perpinjonu.

Ofiziali. Kara Wehstnesis, 31. oktobrî. Melnâ juhrâ pee Sulinas manitas 30. okt. turku torpedu laiwas.

Anglu armijas paleelinaschana.

Kara Wehstnesis. Londonê, 31. okt. Parlamentam eesneegts papildu prasijums preekſch **jauna miljona saldatu usturesch anas, zaur ko anglu armija buhs 2 miljonu wihru leela.**

Wahzu lidmaschinas saguhstischana.

Kara Wehstnesis, Petrogradâ, 31. okt. Wahzu leitnanti Meresis un Poldte pazehlàs 29. okt. Albatrosa sistemas lidmaschinâ uſ isluhkoschanas brauzeenu pa liniju Kotina — Plozka, kur nometa diwas bumbas. Pee Ripinas lidotaji bij speesti nolaistees semê un tur winus eelenza muhsu draguni. Diwas eenaidneeka rotas, kas bij tuwumâ, dewàs glahbt lidotajus, bet tika atsistas. Abi wahzu lidotaji lihdſ ar gluschi weselu lidmaschinu tika aisweſti uſ Plozku, kur deenu eepreeksch bij metuschi bumbas.

Daschadas sinas.

Winas Majestate Kundse un Keisareene Grodnâ.

Petrogradâ, 31. oktobrî. Ofiziali. **Winas Majestatei Kundsei un Keisareenei Aleksandrai Feodorownai ar Augstajàm Meitam Leelkuasem Olgu un Tatjanu Nikolajewnu labpatikàs aisbraukt 31. oktobrî no Zarskoje Selas uſ Grodnu.**

Parakstija Keisariskâ Galma ministrs general-adjutants grafs Frederiksſs.

Par naudas suhtischanu uſ ahrsemem.

Petrogradâ, 30. okt. Tà ka Kreewijas banku sakari ar ahrsemju bankam atjaunojuschees, tad naudas suhtijumi kreewu pawalstneekeem, kas usturas ahrsemès, isdarami zaur bankam un newairs zaur ahrleetu ministriju. Isnehmums teek peelaists attezibâ uſ Wahziju un Austriju, kur tàpat kà senak peenems suhtijumus ahrleetu ministrijâ uſ nodoklu inspektoru preekschlikumu pamata.

Indeeschu lojalitate.

Londonê, 31. oktobrî. No Deli sino, ka wisi Indijas eedsihwotaji, neatskaitot uſ tizibu, israhdot pilnigu ustizibu Anglijai. Daudsi peeteizas par sawwalneekeem. Heiderabadas nisams (waldneeks) pasinojis ar wehstuli wizekehninam, ka wisâs wina walsts moschejàs katru deenu notur luhgumus par uswaru peeschkirschanu angleem.

Wahzu milsu leelgabala sasprahgschana.

No 6 gataweem wismagakeem (42 zentimetru) leelgabaleem pehdejâ laikâ trihs atraduschees pee wahzu armijas labâ spahrna. Tagad nu anglu awises sino, ka weens no scheem leelgabaleem zaur nepareisu lahdinu sasprahdsis, pee kam 250 zilweki dabujuschi galu. Sasprahguschâ leelgabala dakas esot aisskrehjuschas daschus kilometrus tahlu. No sprahdseena esot izehlusès milsiga bedre.

Par wisu to wahzu presê neteek minets ne wahrds. Wahzu armijâ esot aisleegts ar nahwes peedraudejumu sinot scho notikumu.

Petrogradâ, 30. okt. Seemaju stahwoklis uſ 15. okt. biia koti labwehlids. 27 proz no wiseem aprinkeem Eiropas Kreewijâ bija koti aſmi. 54 proz. apmeerinoschi, 2 proz. wideji un no 15 proz, aprinku, galwenâ kahrtâ no Pokijas gubernam, naw sinas eenahkuschas.

Petrogradâ, 30. okt. 28. kahjneeku diwisijas brigades komandeers Rosiskis apbalwots ar I. schkiras Stanislawa ordeni ar schkehpeem par karâ ar wahzeescheem parahdito duhschibu. Gwardu strehlneetu brigades preekschneeks Deksals apbalwots ar IV. schkiras Jura ordeni par to, ka wadidams zihnas no 16.—21. septembrim, aisturejis eewehrojami spehzigaka eenaidneeka usbrukumus un nodroschinajis muhsu kara spehka pahrzelschanos uſ Sanas labà krasta.

Kopenhapenê, 31. okt. No Berlines sino, ka Wahzijâ sahkot aptruhkt kafejas. Zena par kafeju stipri zehlusès.

Bordo, 30. okt. Frantschu flotê eewesta obligatoriska prettihfa seruma eepoteschana.

Bukarestê, 31. okt. **Arween leelaka iſzekas plaisa starp waldibu un tautu, kura prasa karu pret Austriju, lai atſwabinatu Trasilwanijas rumanus. Waldiba draud ar kara stahwokli.**

Hawra, 30. okt. Ogku kugis „Dischedegifs“, kursch ustureja brauzeenus starp Swansi un Senu, nakti nogrima diwas juhdses no Waddingtona dambja. No kuga laudim tiglahbti 6, noslihka 11, starp teem kapteinis un wina seewa.

Riga.

Wisaugstakà pateiziba isteikta Rigas pasta telegrafa apgabala waldei par lasaretes eerihkoschanu eewainoteem kareiwjeem un par padewibas juhtu apleezinajumeem. p.

Widsemes gubernators stahdischotees schinis deenâs eekschleetu ministrim preekschâ ar plascheem sinojumeem par Widsemes tagadejeem apstahkleem. p.

Eekschejais aisnehmums ar 500 miljoneem jau pilnigi realisets un pat sihmetas leelakas sumas. p.

Eksameni uz I. klases tschinu un kolotaja nosaukumu sahksees 3. nowembrî. Luhgumus peenems 31. oktobrî un 1. nowembrî plkst. 6. wakarâ apgabala kanzelejâ. p.

Automobila sadursme ar tramwaja wagonu. 29. okt. plkst. 8 no rihta Meera eelâ tramwaja wagons ussrehja Petera brihwprahtigo ugunsdsehseju automobilam, isbrauzot tam ar eewainoteem kareiwjeem. Par laimi zilweki nezeeta, bet automobilim saboja weenu skrituli. p.

Jaun-Mihlgrahwja patehretaju beedriba „Sotrudnik“ seedo 600 r. karâ eesaukto beedru gimenem par labu un 200 rbl. kooperatiweem usnehmumeem schim mehrkim. p.

Sametuschi pirmdeen krona muischu nomneeki sawâ sapulzê 230 r. par labu Baltijas domenu waldes sanatorijai Baldonê preeksch eewainoteem kareiwjeem. p.

Gredestula lekzijas. Politechnikas studentu sawstarpejâ palihdsibas beedriba nodomajusi usaizinat eewehrojamo politisko darbineeku Gredestulu nowembra pirmâ pusê ar preekschlasijumeem: „Warmahziba pahr pasauli un Eiropas karsch un Kreewijas nosihme tajâ.“ Autors jau isteiza sawu peekrischanu. p.

Wêta un silti apgehrbu gabali wajadsigi kareiwjeem, kuri atstahs schajâs deenâs lasaretes Spihkeru eelâ 18 un 28 un dosees atpakal uz kara lauku Winu ir ap 300 wihru. To paschu luhdz preeksch kareiwjeem lasaretê Sirmu eelâ un kareiwju hospitalî. p.

Par eerotschu sihmju atmainischanu jau sinots. Wisas lihdz 1908. gada 15. septembrim isdotas sihmes jaatmaina mehnescha laikâ no 24. okt. pret jaunàm. Schajâ laikâ jaeesneedz gubernas waldei luhgumraksts ar diwàm 75 kap. stempelmarkam un peeleekot klaht wezàs sihmes ar diwàm jaunàm fotografijam masakâ formatâ un luhgumraksti jausrahdo, kahdu schaujamu eerozi katrs ir eemantojis un turpmak wehlas. Jaunas atlaujas eerotschu tureschanai, kà dsird, neweenam wairs neisdoschot.

Rigas seemas ostâ jau eebraukuschi 15 kreemu un 9 ahrsemju twaikoni un 32 kreewu un 2 ahrsemju bureneeki. p.

Schogada augustâ peedsimuschi 1000 dsihwi behrni jeb 476 puiseni un 524 meitenes; miruschi 1033 zilweki jeb 514 wihreeschi un 519 seeweetes, tà ka eedsihwotaju skaits pamasinajees par 33 dwehselem. p.

Ar lipigàm slimibam sasirga no 19. lihdz 25. oktobrim: ar wehdera tihfu 9 (nedeku agrak 4), aksnsehrgu 3 (4), scharlaku 12 (9), masalam 39 (21), difteriti 13 (10) un bakam 9 (7). p.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Rigâ
2. nowembri.

Sw. Jahna basnizâ: plkst. 9 no rihta deewk., plkst. 10 no rihta spred., wirsmahz. Bernewizs, pulksten 2 pehz pusd. spred. wirsmahz. Meirens. 5. nowembri pl. 7 wak. spred., wirsmahz. Meirens.

Jaunâ Gertrudes basnizâ: pulksten 1/210 no r. mahz. Walters, pulksten 6 wakarâ mahzitajs Ruzels. 5. nowembri pl. 1/26 pehz pusd. behrnu deewk., mahz. Walters, plkst. 8 wakarâ bihbeles stunda, diakons Godinsch. 6. now. plkst. 7 wak. mahz. Walters. 7. now. plkst. 8 wak. bihbeles stunda (tikai preeksch wihreescheem), diakons Godinsch. 8. now. plkst. 7 wak. mahz. Bergs.

Wezâ Gertrudes basnizâ: plkst. 2 p. pusd. liturgisks deewkalp. par labu Latweeschu Palihdsibas Komitejai karâ eesaukteem un winu peederigeem, mahz. Freidenfelds.

Jesus basnizâ: pulkst. 2 p. p. mahz. Schwarzs. pulksten 1/25 p. p. behrnu deewwahrdi. 6. now. pulksten 1/28 wakarluhgschana, mahz. Schwarzs.

Mahrtina basnizâ: pulksten 9 no rihta mahz. Erdmans no Doma, pulksten 1/25 p. p. behrnu deewk., mahz. Rosenbergs, plkst. 6 p. p. jaunawu wakars basnizas kolâ, diakons Gogis. 4. now. plkst. 7 wak. deewk., mahz. Lapinsch. 5. now. plkst. 7 1/4 wakarâ Silâ krusta basnizas kolâ mahz. Rosenbergs. 6. now. plkst. 7 wak. deewk., mahz. Rosenbergs.

Sw. Trihsweenibas basnizâ: pl. 9 no rihta deewk., mahzitajs P. Treis. 4. now. pl. 3 p. p. behrnu deewkalposchana, mahz. Treis. 6. nowembri plkst. 7 wakarluhgschana, mahz. P. Treis.

Pawila basnizâ: plkst. 9 no rihta deewkalp., mahz. K. Treis, pulkst. 2 p. pusd. Meera dr. deewk., mahz. Bergs. 3. nowembri plkst. 7 wakarluhgsch., mahz. Bergs. 4. now. pulkst. 7 wakarluhgschana, mahz. K. Treus. 5. now. plkst. 7 wakarluhg., wirsmahz. Meirens.

Lutera basnizâ: pulksten 9 no rihta deewkalp., mahz. Scheiermanis. 5. now. plkst. 3 pehz pusd. behrnu deewk., mahz. Scheiermanis, plkst. 6 pehz pusd. deewk., mahz. Lapinsch.

Katlakalna mahzitajmuischâ plkst. 10 no r., mahz. Reinbergs.

„Betlemes“ sahlê Sasulauka, Kalnazeema eelâ Nr. 97, plkst. 10 no rihta deewk., mahz. Hilde, 6 p. p. bihbeles stunda, diakons Susans.

Rigas pilsehtas diakonijas sahlê „Betanija“, Brunineeku eelâ Nr. 52, pulsten 7 wakarâ Silâ krusta stunda. Diakons P. Apkalns.

Gertrudes basnizas sahlê Sehnu un Meitenu Nodaku sapulzes, sestdeenâs no pl. 1/25—8 wak., swehtdeenâs no palksten 1/23—5 p. p. Mahz. Walters. Diakons Brehkis.

Jelgawa.

Seedojumi weetejai Sarkanà Krusta latweeschu komitejai neritigi eepluhst ihsti bagatigâ mehrâ. — Tà nule kà pehz Dobeles krahj aisdewu kases listes (Nr. 293) eemaksati 300 rbl.

Grahmatu weikalu skatu logos redsama pahrdoschanai isslikta pasta karte ar muhsu walsts domneeka J. Goldmana kga gihmetni, kurai blakus nodrukata wina eewehrojamâ patriotiskà runa wehsturiskajâ walsts domes sehdê karam sahkotees. Tas nu wiss buhtu labi un teizami, tikai janoschehlo, ka muhsu walstsdomneeka gihmetne uz kartes ir tik aplam sabojata, ka ta ne tuwu nelihdsinas originalam. Wihrs, kas schai gihmetnei isgatawojis klischeju, ir bez schaubam bijis pilnigs nemahkulis, jo uz kartes redsama pawisam sweschа persona, tà pehz staturas, kà gihmja panteem, bet ne muhsu walstsdomneeks. — Tapehz ari jaschaubas, waj tahda karte jel maz laista klajâ ar Goldmana kga sinu un atkauju. Leetas labâ pat buhtu wehlejams, ka sakehmotà gihmetne nosustu no skatu logeem.

— r.—

Aisleegts braukt pa Leelo un Palejas eelam ar smagakàm rospuskam, seena wesumeem un weenkahrscheem lauzineeku pajuhgeem. Braukschana atwehleta tikai weeglajeem ormaneem un priwatàm ekipascham. Lauzineekeem tas pa leelakai daksai naw sinams, kapehz uz scho aisleegumu tos wehl reisi daram sewischki usmanigus, lai wineem nenahktos peedsihwot wisadas leekas nepatikschanas.

Sihkumi.

Suawu usbrukums.

Par frantschu suawu jeb alschireeschu kara spehka sekoschu warondarbu pastahsta „Birschewije Wedomosti“.

Frantschi wisu deenu bij nopuhlejuschees eenemt uskalnu, kur wahzeeschi bij eerakuschees transchejâs, bet wahzu leesgabali tos katrreis atdsina atpakal.

Krehslai metotees weens no suawu pulka ofizeereem eerabàs pee generala un solijàs eenemt wahzu posizijas, ja tam doschot pilnigu rihzibas brihwibu. Schis ofizeers jau dauds kaujàs bij eegusis ussławu un tapehz generalis labpraht peenehma wina peedahwajumu. Pehz tam frantschu kara spehkam paweheleja atkahpties. Frantschi aisweda no posizijam sawus leelgabalus. Wahzeeschi redseja, ka frantschi atkahpjas laikam tapehz, ka nezereja eenemt wahzu posizijas.

Klajumi kalna preekschâ palika tukschi. Tur redseja tikai sihkus kruhminus un schagaru tschupinas. Bet kad palika tumschs, schee kruhmi un schagari sahka kustetees un klusinàm lihda uz kalna pusi. Suawi pee laika bij poslehpuschees aiz kruhmineem un tos nogreesuschi. Tà schee newainigee kruhmi lihda uz preesschu, kamehr bij nonahkuschi wahzu sargsaldatu tuwumâ. Wisi uz reisi apstahjàs. Sargs, kas usmanigi skatijàs augstajâ miglâ, redseja tikai kruhmus. Winsch meerigi usgreesa teem muguru un dewàs uz otru pusi. Tad kruhmi un schagaru tschupinas palihda wehl kahdus sokus tahlak.

Kad wahzu sargs apgreesàs, tas kà sastindsis palika stahwot. Winsch manija tà ka kustam. Mehnesa gaismâ paspihdeja schtiks aiz kahda kruhma. — Sargs tureja flinti gatawu uz schauschanu un usklausija:

Kas tur?

Atbildes nebij. Bet aznmirkli wehlak tas jau guleja uz muguras — tas bij noburts ar schtiku. Tuhlin sahka rihbet flinschu schahweeni. No trokschna wahzeeschi pamodàs, bet eekams tee paspehja atjehgtees un noprast, kas noteek, suawi jau bij transchejâs.

Tee wispirms noduhra sargus, tad leelgabalneekus, kas apjukuschi nesinaja ko eesahkt ar leelgabaleem. Pehz masa brihscha no wahzeescheem nebij wairs ne wehsts, jo kas bij palikuschi dsihwi, tee laidàs projam no kalna.

— Mehs teem lahwàm aisbehgt, lai wini ziteem pasaka, kà mehs tos usmodinajuschi, — tà suawi wehlak teiza.

Masais suawu pulzinsch ahtri eenehma wahzu transchejas, bet pusstundu wehlak atsteidsàs frantschu kara spehks, kas preeksch tam bij atkahpees, un apzeetinajàs wahzu dsiljàs transchejàs.

Atteezibas starp Wahziju un Austriju.

Parisê, 29. okt. Ir sinas, ka starp Wahziju un Austriju eesahkuschàs domu starpibas. Breesmas, kas draud Austrijai, war nowest pee atklahta luhsuma abu sabeedroto walstju starpâ. Austrija domajusès aissargat sawu teritoriju, lai aissegtu zeku uz Winu kamehr Wahzija zenschotees stahtees kreeweem zeku uz Berlini. Esot eespehjams, ka Austrijas un Wahzijas blokas pawisam isjuhkot.

Atbildigais redaktors: A. Purinsch.

Isdewēja: Sabeedriba „Latweeschu Awises“

Печатать разрѣшается. Митава 31. окт. 1914.

Isweizigi sehni
ir wajadsigi „Latweeschu Awischu“ ekspedizijâ, Katolu eelâ 44.

Photo-Artikel

Telefons 10-36.
Fotografiskus aparatus un fotografiskus peederumus
peedahwà
optikers Paul Drabe,
Kolonadu eelâ 5. — Jelgawâ. — Kolonadu eelâ 5.
Leetprateja pahrsinaschana.

Dauds laudis tschakli eet un skreen,
Teem meera naw ne nakti;
Teem ihsi paeet kaira deen'
Tee dsihwê rit uz takti...
Kurp wini steidsas ta arween?
Kas wineem galwâs tà nu leen?
Tur mums tik janosten:
Kur ween tik dsilak eeslatees,
Tew preekschâ stahdàs tas,
Kas sen jau zitur isbeidsees,
Pee mums patlaban eewadàs
Par peemehru es peewedu,
Kas labakais ir tatschu,
Ko radis tagadin tas ween,
Kas bahbu netiz klatschu.
Dauds slaistàs modes nahzas mums
Pahr ausu galeem sadsirdet,
Bet walkâ isleetot, tas Jums
Tik Parisê un Wihnê ar
Bij tuhlit laikâ isdarams.
Par schito leetu, luhk,
Brandis reisi nikni eeslatàs,
Basaru sew atwehrdams,
Kur drehbes stipras, labas dod.
Un modes jaunakas tik rod.
Kas kaitès gan nu mums,
Ja schahds ir eegusums!?
Kas gan schos preekus war mums leegt
Pee wina eepirktees un tam par slawu kleegt?

„Rigas Basaru“,
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 12, Katrinas eelas stuhri.

Sudraba medalis
Jelgawâ 1913. g.
Brahli Maulwurff.
Zementa pretschu ruhpneeziba
Jelgawâ, pee masajeem wahrteem. Tel. 560.
Zementa roros
(dasch. leel.) preeksch akam, tilteem un lauku dreneschanas. Trotuari flihses, koridoru flihses, krahsainu trepju kahpeni, sliles, dselsbetona sehtu stabi, krusti, kapu apleekumi, dubultreewu bakstini, uhdens re.

serwuari, glasetas mahlu roros, barwotu jumtu papes u. t. t.
Zementa dakstini,
labakais un lehtakais kaadnes ‘ormis.

Печатать разрѣшается. Митава, 1 ноября 1914 г.

Drukats Grahmatr. Ekonom. Sabeedribas drukatawê.